

Satversmes tiesa izbeidz tiesvedību lietā par prokuroru mēnešalgu atbilstību Satversmei

Satversmes tiesa 2018. gada 24. janvārī ir pieņēmusi lēmumu par tiesvedības izbeigšanu lietā “Par Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 4. panta devītās daļas un 6.¹ panta pirmās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 83. un 107. pantam”.

Apstrīdētās normas

Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma (turpmāk – Atlīdzības likums) 4. panta devītā daļa:

“Tiesneša mēnešalgu nosaka, to piesaistot valsts tiešās pārvaldes iestādes augsti kvalificēta jurista mēnešalgai ar attiecīgu koeficientu. Prokurora mēnešalgu nosaka, to piesaistot rajona (pilsētas) tiesas tiesneša mēnešalgai ar attiecīgu koeficientu.”

Atlīdzības likuma 6.¹ panta pirmā daļa:

“Rajona (pilsētas) tiesas tiesneša mēnešalgu nosaka, to pielīdzinot valsts tiešās pārvaldes iestādes juridiskās struktūrvienības vadītāja mēnešalgas maksimālajam apmēram (12.mēnešalgu grupa) saskaņā ar šā likuma 3.pielikumu.”

Augstāka juridiskā spēka normas

Satversmes 83. pants:

“Tiesneši ir neatkarīgi un vienīgi likumam padoti.”

Satversmes 107. pants:

“Ikvienam darbiniekam ir tiesības saņemt veiktajam darbam atbilstošu samaksu, kas nav mazāka par valsts noteikto minimumu, kā arī tiesības uz iknedēļas brīvdienām un ikgadēju apmaksātu atvaļinājumu.”

Lietas fakti

Lieta ierosināta pēc ģenerālprokurora pieteikuma. Ģenerālprokurors uzskata, ka apstrīdētās normas nosaka rajona (pilsētas) tiesas tiesnesim no Satversmes 83. un 107. panta izrietošajām prasībām neatbilstošu mēnešalgu. Līdz ar to, pēc ģenerālprokurora ieskata, arī prokuroru mēnešalgas, kas piesaistītas rajona (pilsētas) tiesas tiesneša mēnešalgai neatbilst prokuroru neatkarības garantijām.

Tiesas secinājumi un lēmums

Satversmes tiesa norādīja, ka apstrīdēto normu atbilstību Satversmes 83. un 107. pantam tā jau izvērtējusi lietas Nr. 2016-31-01 ietvaros, citstarp izvērtējot arī to, no kura brīža apstrīdētās normas būtu atzīstamas par spēkā neesošām. Ar spriedumu lietā Nr. 2016-31-01 Satversmes tiesa apstrīdētās normas atzina par neatbilstošām Satversmes 83. un 107. pantam un par spēkā neesošām no 2019. gada 1. janvāra. [6.]

Satversmes tiesa uzsvēra, ka prokuratūra ir tiesu varas institūcija un prokurori ir tiesu varas amatpersonas, tomēr prokurori nespriež tiesu. Lai prokuratūras funkcijas tiktu īstenotas, ir nepieciešams nodrošināt prokuroriem neatkarības garantijas, tomēr prokuroru neatkarība pēc savas būtības nav identiska ar tiesnešu neatkarību, kuru garantē Satversmes 83. pants. [6.2.]

Satversmes tiesa norādīja, ka ģenerālprokurors nav lūdzis atzīt par neatbilstošu Satversmei prokurora mēnešalgas piesaisti rajona (pilsētas) tiesas tiesneša mēnešalgai, kā arī nav norādījis tādu juridiskus apsvērumus, kuru dēļ Satversmes tiesai būtu atsevišķi jāvērtē apstrīdēto normu ietekme uz prokuroru mēnešalgu. Turklāt pieteikums tika iesniegts pirms Satversmes tiesas sprieduma lietā Nr. 2016-31-01 un pirms stājās spēkā Atlīdzības likuma grozījumi, ar kuriem Atlīdzības likums papildināts ar normu, kas noteic tiesnešu un prokuroru mēnešalgu aprēķināšanas kārtību 2018. gadā. [6.2.]

Līdz ar to Satversmes tiesa secināja, ka pieteikuma priekšmets izskatāmajā lietā ir identisks tam, par kuru jau pasludināts spriedums lietā Nr. 2016-31-01, kas atbilstoši Satversmes tiesas likuma 29. panta pirmās daļas 5. punktam ir priekšnoteikums tiesvedības izbeigšanai lietā. [6.2.]

Satversmes tiesa nolēma:

izbeigt tiesvedību lietā Nr. 2017-13-01 “Par Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 4. panta devītās daļas un 6.¹ panta pirmās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 83. un 107. pantam”.

Lēmums nav pārsūdzams.

Lēmuma teksts ir pieejams Satversmes tiesas mājaslapā: http://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2017/05/2017_13_01_Lemums_izbeigsana.pdf

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Ketija Strazda

Satversmes tiesas priekšsēdētāja palīdze

Ketija.Strazda@satv.tiesa.gov.lv

67830737, 26200580